

13.12.2024 30. helluntain jälkeisen viikon perjantai

Päivän epistola

”Usko sai Abrahamin tottelemaan Jumalan kutsua ja lähtemään kohti seutuja, jotka Jumala oli luvannut hänelle perintömaaksi. Hän lähti matkaan, vaikka ei tiennyt, minne oli menossa. Koska Abraham ja Saara uskoivat, he kykenivät saamaan jälkeläisiä, vaikka Saara oli hedelmätön ja heidän aikansa jo oli ohi. Abraham piti lupauksen antajaa luotettavana, ja siksi hän, yksi ainoa, mieskuntansa jo menettänyt, sai jälkeläisiä yhtä suuren määrän kuin on taivaalla tähtiä, yhtä luvuttoman joukon kuin on meren rannalla hiekkajyväsiä. Uskovina nämä kaikki kuolivat. Sitä, mikä heille oli luvattu, he eivät saaneet; he olivat vain etäältä nähneet sen ja tervehtineet sitä iloiten, tunnustaen olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. Ne, jotka puhuvat näin, osoittavat kaipaavansa isänmaata. Mutta jos heidän mielessään olisi ollut se maa, josta he olivat lähteneet, he olisivat toki voineet palata sinne. Ei, he odottivat parempaa, taivaallista isänmaata. Sen tähden ei Jumalakaan häpeä heitä, vaan sallii itseään kutsuttavan heidän Jumalakseen, sillä hän on heitä varten jo rakentanut valmiin kaupungin. (Hepr. 11: 8, 11 – 16)

Tekstimme jatkaa eilisen epistolan tekstiä. Abrahamin lähtö ja Jumalan lupaus hänelle on kuvattu ensimmäisessä Mooseksen kirjassa (1. Moos. 12: 1 – 4; 15: 6 – 8; 26: 3; 35: 12).

Heprealaiskirje 11: 11 on ongelmallinen. Uusin suomennos pyrkii ratkaisemaan asian ”luonnollisella tavalla”. Kreikkalaisen tekstin mukaan Saarella on myös miehen rooli suvun jatkumisessa. Edellinen suomennos on lähempänä alkuperäistä tekstiä: ”Uskon kautta sai Saarakin voimaa suvun perustamiseen, vieläpä yli-ikäisenä, koska hän piti luotettavana sen, joka oli antanut lupauksen.” Vielä vanhempi suomennos (vuodelta 1776) on vieläkin uskollisempi kreikkalaiselle tekstile: ”Uskon kautta myös Saara sai voiman siittääksensä, ja synnytti jälkeen ikänsä ajan; sillä hän piti sen uskollisena, joka sen hänelle luvannut oli.” Eräs mahdollisuus tekstin kääntämiselle voisi olla seuraavanlainen: ” Abrahamin uskolla, Saarakin sai kyvyn vastaanottaa siemenen ja synnyttää, riippumatta hänen korkeasta iästään, sillä Abraham piti Jumalaa, joka oli luvannut tämän hänelle, luotettavana.” Tekstin taustalla on ensimmäinen Mooseksen kirja (1. Moos. 18: 1 – 15). Tutkijoiden käsitys jakeen tulkinnasta ei ole yksimielinen. Saaran usko nähdään yhtä suurena kuin Abrahamin ja sen takia häntä pidetään yhtenä uskon sankarina (1. Moos. 17: 19; 18: 11 – 14; 21: 2). Jälkeläisten lukumäärän ilmoittaminen taivaan tähtinä tai meren rannan hiekanjyvinä on Mooseksen kirjan mukainen (1. Moos. 15: 5; 22: 17).

Vanhan testamentin tekstin mukaan Abraham nimitti itseään muukalaiseksi ja vieraaksi (1. Moos. 23: 4). Nyt kirjoittaja esittää, että kaikki patriarkat pitivät taivasta isänmaanaan. Tämän takia Jumala hyväksyy sen, että Häntä kutsutaan heidän Jumalakseen. Tämä tulee hyvin ilmi Jumalan ilmestyessä Moosekselle palavassa pensaassa (2. Moos. 3: 6). Jumalan rakentama kaupunki on taivaallinen kaupunki, jota Abraham odotti (Hepr. 11: 10, 16).

Päivän evankeliumi

”He saapuivat Kapernaumiin. Kotiin tultuaan Jeesus kysyi opetuslapsilta: ”Mistä te matkalla keskustelitte?” He olivat vaihi, sillä he olivat väitelleen siitä, kuka heistä on suurin. Jeesus istuutui, kokosi kaksitoista opetuslastaan ympärilleen ja sanoi heille: ”Jos joku tahtoo olla ensimmäinen, hänen on oltava viimeinen ja kaikkien palvelija.” Sitten hän asetti heidän keskelleen lapsen, otti hänet syliinsä ja sanoi: Joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen, se ottaa luokseen minut. Ja joka ottaa minut luokseen, ei ota minua, vaan sen joka on minut lähettänyt.” Johannes sanoi hänelle: ”Opettaja, me näimme erään miehen ajavan pahoja henkiä ulos sinun nimessäsi. Me yritimme estää häntä, koska hän ei kuulu meihin.” Mutta Jeesus vastasi: ”Älkää estäkö häntä. Eihän yksikään, joka tekee voimateon minun nimessäni, voi heti perään puhua minusta paha. Joka ei ole meitä vastaan, on meidän puolellamme. Totisesti: joka antaa teille maljallisen vettä sen tähden, että te olette Kristuksen omia, ei jää palkkaansa vaille.” (Mark.9:33 – 41)

Tämä kertomus on myös osittain Matteuksella (Matt. 18: 1 – 5) ja Luukkaalla (Luuk. 9: 46 – 48; 9: 49 – 50).

Filippoksen Kesareasta alkoi matka kohti Jerusalemiä (Mark. 8: 27). Tällä matkalla he pysähtyivät Kapernaumiin. ”Koti” voidaan kääntää myös sanalla talo. Kyse oli todennäköisesti Pietarin kotitalosta. Tekstiin ”kuka heistä on suurin”, Matteuksella on jatkona ”taivasten valtakunnassa (Matt. 18: 1). Markuksen teksti vähän myöhemmin osoittaa, että hänellä on myös tämä ajatus (Mark. 9: 37). Mutta opetuslasten keskustelu alun perin on voinut liittyä opetuslasten sen hetkiseen olemiseen. He ajattelivat vielä ihmisten tavoin etsien itselleen kunniaa. Jeesus osoittaa, että ensimmäiseksi tuleminen edellyttää palvelua: ”kaikkien palvelija”. Tämä edellyttää nöyryyttä.

Lapsen ottaminen tähän kertomukseen ei liity nyt lapsen viattomuuteen, vaan siihen, että tällä ei ole oikeudellista asemaa ja hän on avuton. Hän oli sen ajan perhekunnassakin ”alimmalla tasolla”. Tällaisen auttaminen ei tuo kenellekään mitään palkkiota maan päällä. Kyseinen arameankielinen sana voi tarkoittaa niin lasta kuin palvelijaa. Näin se vahvistaa palvelemisen tehtävää.

Jonkun henkilön edustajan vastaanottaminen merkitsee, ei vain edustajan vastaanottamista, vaan myös hänet lähettäneen henkilön vastaanottamista. Näin ollen lapsen vastaanottanut vastaanotti samalla Jeesuksen. Ja se, joka vastaanotti Jeesuksen, vastaanotti samalla Jumalan, joka oli lähettänyt Jeesuksen. Keskeistä on huomata, että vastaanottaminen tapahtuu ”minun nimessäni”. Tämä ”minun nimessäni” liittyy seuraavaan kertomukseen myös.

Vanhassa testamentissa on vastaavanlainen kertomus (4. Moos. 11: 16 – 30, erityisesti jakeet 27 - 29). Mooses Jumalan käskystä valitsi seitsemänkymmentä miestä, jotta Jumala siirtäisi Mooseksen saamaa henkeä heihin. Heidän piti mennä pyhäkköteltan luo. Näiden valittujen joukossa olivat myös Eldad ja Medad, jotka kuitenkin eivät menneet pyhäkköteltan luo, mutta tulivat osalliseksi hengestä. Joosua, Nunin poika, pyysi Moosesta lopettamaan näiden kahden hurmoskokemuksen. Mooses kuitenkin salli näki, että tämä hengen saaminen myös näille kahdelle oli hyvä asia.

Nyt joku mies käytti Jeesuksen nimeä voimatekoihin ajaen pahoja henkiä ulos (ihmisistä). Jeesus ei näe tätä toimintaa vahingollisena, sillä tällainen ihminen ei puhu hänestä pahaa. Varhaisessa kirkossa tätä kertomusta on käytetty sitä vastaan, että joku ryhmä olisi eristäytynyt muista pitäen itseään muita parempana. Tämä ei kuitenkaan selitä sitä, miten tämä kertomus on syntynyt. Seurakunta ei voi valvoa ja vallita kaikkea toimintaa. Jakeen neljäkymmentä teksti: ”Joka ei ole meitä vastaan, on meidän puolellamme.” tekee tästä edellisessä jakeessa olevasta yksittäistapauksesta yleisen periaatteen.

Se, joka antaa vettä Kristuksen omalle, opetuslapselle, tai sille, joka on kristitty, saa palkkionsa. Tässä Kristuksen oma liittyy Kristuksen nimeen. Tämä yhdistää tämän lauseen edellisiin kertomuksiin. Lisäksi tulee muistaa, että lähimmäisen auttaminen, katsomatta hänen uskontoonsa, kuuluu lähimmäisen rakastamiseen.

Jotta asia ei jää epäselväksi, kannattaa kiinnittää huomio erääseen tekstiin Luukkaan kirjoittamassa evankeliumissa (Luuk. 11: 23): ”Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan, ja joka ei yhdessä minun kansani kokoa, se hajottaa.” Tämä teksti vaikuttaisi kiistävän Jeesuksen opetuksen. Mutta Luukkaan tapauksessa tilanne on erilainen. Siinä kerrotaan Paholaisesta. Paholaisen puolella ei todellakaan saa olla. Jos on Paholaisen puolella, niin silloin on todellakin Jeesusta vastaan. Tämänpäiväisessä tekstissä on tilanne, jossa joku mies johdattaa ihmisiä kohti Jumalaa, vaikka ei olekaan samassa ryhmässä kuin Jeesuksen opetuslapset.